

Härmed förklarar jag denna visitationsstämma för öppnad.

Kära församlingsbor, anställda, förtroendevalda och ideella medarbetare i Bälungebygdens församling. Nu har stunden kommit då det är dags att sammanfatta dagarna här hos er. Det har varit fina dagar med goda samtal och stor gästfrihet. Tack för allt detta.

Det är faktiskt första gången som jag på riktigt besöker er församling och det har varit fint på många sätt. När vi i tisdags körde ut ur Uppsala och sedan tog till vänster alldeles utanför staden var vi efter några svängar ute på ren landsbygd och redan efter ett par kilometer kändes staden långt borta. Låt mig återkomma till detta att ni lever i en stadsnära glesbygd med allt vad det innebär.

Men först något om visitationen som sker regelbundet, tidigare vart sjätte år och nu är vi på väg mot en rytm där visitationen sker vart fjärde år. Då kommer växelvis biskop och kontraktsprost för att visitera en församling. Och eftersom er kyrkoherde är kontraktsprost får jag som domprost uppdraget att visitera. Senast var det biskop Ragnar Persenius som visiterade, i september 2014, och innan dess var det dåvarande kontraktsprost Lars-Ove Sjöstedt som besökte församlingarna i Bälunge pastorat i oktober 2008. Vi har kunnat konstatera att er kyrkoherde Fredrik Fagerberg har blivit visiterad tre gånger på tio år. Så ni förstår att han är ordentligt synad i sömmarna.

Visitationen har förberetts från stiftskansliet av Mikko Peltola och Mats Lagergren som även varit notarie vid visitationen och som kommer att sammanfatta intrycken i ett mer utförligt protokoll. Här vill jag bara dela några intryck från dagarna med er, vi har redan firat en härlig gudstjänst och vi ska inte dra ut alltför mycket på tiden. Kyrkobokföringsinspektör Anders Grape har också gjort ett besök och hans protokoll bifogas som en bilaga till visitationsprotokollet. Protokollet kommer att tas upp i domkapitlet och stiftsstyrelsen och skickas till församlingen för fortsatt reflektion. Det är också sedan utgångspunkt när undertecknad och notarien gör ett uppföljningsbesök i församlingen.

Att visitera är en gammal tradition i vår kyrka och ett tecken på att vi hör ihop i ett större sammanhang. Bälungebygden är en del av Svenska kyrkan, i kontrakt, i stift och ytterst i den världsvida kyrkan. Tidigare handlade visitationer mycket om kontroll och hade en stark doft av makt och överhet. I dag betonas istället ömsesidighet, att vi hjälper varandra att se vad det innebär att vara kyrka just här och nu, i Bälungebygden år 2018.

Ni var tidigare fyra församlingar och sedan ganska många år är ni en församling och det tycks ha landat väl med ett gemensamt kyrkoråd och med verksamhetsråd i de tidigare församlingarna. Det tror jag är en god modell och det ger engagerade församlingsbor möjlighet att påverka verksamheten. En styrka är öppenheten och att det inte krävs ett engagemang som sträcker sig över en viss tid. I stället är det möjligt att komma när man kan eller när det är en fråga som särskilt engagerar. På det här sättet finns det en kärna som bär över en längre tid. Jag har förstått att det har varit svårast att få till det här i Bälunge och det får ni väl jobba vidare på. En idé är att koppla det till det nätverk som nu finns med förskola, skola, och flera föreningar där ni har en god samverkan i Bälunge.

Era nätverk är ett intryck som dröjer sig kvar och kanske hänger det samman med hur det är att leva i en glesbygd och samtidigt nära till staden. Det finns ett starkt engagemang i byarna och det innefattar era kyrkor och församlingen är en självklar del i närsamhället. Redan när vi körde in i Börje i tisdags morse såg vi den uppmanande skylten på Börje skola och där fick vi

höra talas om det samarbete som finns i syfte att hålla bygden levande. Samma berättelser fick vi höra i Åkerby och Länna innan vi kom till Oxsätra kapell och fick möta en representant för nätverket Oxsätra Åkerlänna tillsammans; OÅT. Det var ett otroligt engagemang som lett till att affären kommit tillbaka och nu fortsätter man med planer på ett tankställe och längre fram kanske skola eller äldreboende. Här finns också församlingen med och att Oxsätra kapell lever i folks medvetande fick vi åskådliggjort i en berättelse där Kerstin, som ofta arbetar i kapellet, var ute på en cykeltur och en pojke ropade till sin mamma; ”där är kapellet ute och cyklar”. Även om det är lite dubbeltydigt är det en fin beskrivning av en kyrka som delar församlingsbornas verklighet.

Fortsätt detta goda nätverksarbete. Här i Bälunge åt vi soppa med ett nätverk som regelbundet träffas för att tillsammans arbeta för i första hand barn och unga. Sammanhången ser lite olika ut men som någon så träffsäkert sa: Vi har alla det gemensamt att vi arbetar med barn som blir större. Det gäller förskolan likaväl som fritidsgården, idrottsklubben och församlingen. Det gläder mig att ni satsar på och har så god kontakt med skolorna. Det är ett arbete som bygger på relationer och vi vet att det kan vara skört om till exempel om en rektor eller en grupp föräldrar vill något annat. Därför är uthålligheten viktig och att ni tänker strategiskt i de kontakterna.

Ni har satsat på barn och ungdomar och det har gett gott resultat. Vi sett det här i kyrkan i dag där en barnkör har bidragit till den fina gudstjänsten. Vi hade också glädjen att tillsammans med de förtroendevalda möta några av församlingens unga ledare. Det blev en mycket fin kväll. Som så ofta när jag möter unga människor imponerades jag av frimodigheten och klokheten när de formulerade tankar om tro, gemenskap och om att bygga församling. Det här var slutet på en lång dag och alla orkade inte stanna hela tiden men jag tror att de här mötena mellan unga och äldre är väldigt viktiga. När den unga frimodigheten får samsas med den erfarenhet som finns bland de äldre då länkas livet ihop. Fortsätt med det och låt mig ta ett exempel från Domkyrkoförsamlingen i Uppsala där pedagogerna lät äldre i församlingen möta elever ur årskurs tre och så fick de intervjuas varandra. Det blev spännande samtal och många nya upptäckter både för barnen och för de äldre.

Ta också vara på de mötesplatser som redan finns, till exempel när ungdomarna firar Taizémässa samma kväll som kören övar och där i alla fall några körsångare stannat kvar och delar gemenskapen med de unga.

Ett annat fint exempel på att möta människor i deras livssituation är de s.k. pannkaksgudstjänsterna där föräldrarna hämtar sina barn, äter tillsammans och sedan firar en enkel gudstjänst innan man går hem. Det är ett bra exempel på att möta människor och svara upp mot ett verkligt behov i stället för att lägga till ytterligare aktiviteter i ett pressat schema. Att slippa laga mat en kväll och i stället få ha gemenskap med sina barn, deras kamrater och andra föräldrar det ger god smak på flera sätt. Det här är en modell som prövats med framgång och med olika namn runt om i församlingar; Gud och spaghetti, Tacom och lovom – med hänvisning till att det är tacos som serveras – eller som här pannkaksgudstjänster.

Till visitationen hör att besöka församlingens kyrkor, att titta på inventarieförteckningar och se att det är ordning i sakristiorna. Här har jag ingenting att tillägga. Ni har bra ordning, uppdaterade inventarieförteckningar med fotografier i det digitala systemet SACER. Det finns en utsedd inventarieansvarig kyrkvård som samarbetar med kyrkoherden och vaktmästare. En förbättring som ni själva påtalade är att sy överdrag till kollektåvåarna, på så sätt slipper ni kostsamma renoveringar.

Ni har ju verkligen satsat på era kyrkor och övriga byggnader. Under visitationen fick vi vara med om den högtidliga invigningen av kansliet som ryms i församlingsgården. Den här kyrkan i Bälunge har genomgått en stor renovering och samtidigt en omgestaltning som gör att den blir mer anpassad till dagens verksamhet. Jag fick höra att Nathan Söderblom kallade den för Domkyrkans lillasyster och kanske bidrar det till att jag känner mig så hemma här. Om det här är en katedral är de andra kyrkorna lite mindre och skapar en närhet.

Jumkils kyrka är just nu föremål för en stor renovering och ska återinvigas i november. I samband med det tycker jag att ni ska skicka ett personligt brev till de medlemmar som bor runt kyrkan, tacka dem för att de med sina medlemsavgifter gjort detta möjligt och inbjuda dem till invigningen av sin kyrka. De är inte fler än att det är möjligt. I Åkerby kyrka berättade ni att ni även där kan man behöva vidta en del åtgärder medan ni i Börje står inför ett arbete att göra den mer tillgänglig. Oxsätra kapell har jag redan nämnt och hur det har sin givna plats i bygden. Ebenezer hann vi inte till denna gång men jag har fått berättat att ni där firar gudstjänst några gånger per år och att de är väl besökta.

Vi vet hur mycket kyrkorna betyder för alla som bor i våra församlingar och det är gott att se att ni så väl tar hand om dem. När det nu börjar blir färdigt kan det vara dags att se över organisationen. Redan vid förra visitationen lyftes behovet av en diakon upp och vi talade nu vidare om det när vi mötte de förtroendevalda. Jag vill bara uppmuntra er att gå vidare och försöka tillskapa en diakontjänst. Bälungebygden verkar vara en välmående församling men vi vet att diakonala behov finns överallt. Ni har redan ett väl fungerande diakonalt arbete men en diakon bidrar med sin speciella kompetens och kan bidra till att utveckla den verksamheten. Jag tror också att ni ska se över er arbetsorganisation och kanske bilda en ledningsgrupp till stöd för kyrkoherden och samtidigt se över delegationsordningar så att ansvar och befogenheter tydliggörs.

Stämningen är god både bland förtroendevald och medarbetare så ni har alla möjligheter att ta tag i nya utmaningar – en miljödiplomering kanske kan vara ett mål inför nästa visitation?

Mycket har förändrats genom åren men nu vill jag enligt gammal tradition lämna ordet fritt: ... och för den som har några synpunkter, på det jag nu har sagt eller något annat som rör församlingen så går det bra att framföra det nu:

Sändningsord:

Gud välsigne er alla. Jag förklarar härmed visitationsstämman för avslutad.

Bälunge kyrka den 25 mars 2018

Annica Anderbrant
Domprost

Mats Lagergren
Notarie